

259676 - Allah'ın nimetlerini hatırlamak, bu nimetleri kalp, dil ve uzuvlarla şükretmek

Soru

Yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de nimetlerini hatırlamamızı emretmektedir. Bir ayette: "Ey iman edenler! Allah'ın size olan nimetini hatırlayın. Hani (düşman) ordular üzerinize gelmişti de biz onların üzerine bir rüzgâr ve göremediğiniz ordular göndermiştik. Allah, yaptıklarınızı hakkıyla görmektedir." Ahzap/9

Allah'ın nimetleri nasıl hatırlanır? Bundan maksat, insanların önünde nimetlerden bahsetmek mi? Yoksa insanın nimetleri aklından geçirmesi yeterli midir?

Detaylı cevap

Soruda geçen ayeti kerimedeki emir; sahabelere, müminlere Allah'ın nimetlerini ve fazlını hatırlamaları, düşmanların planları boşa çıkarmasından dolayı Allah'a şükretmeleri ile ilgili bir ayettir.

İbn Kesir Rahimehullah şöyle dedi:

Yüce Allah Hendek savaşında nimetlerini ve mümin kullarına ihsan ettiği fazlından bahsediyor. Ayrıca düşmanları hezimete uğratması konusunda nimetinin hatırlanmasını emrediyor. (İbn Kesir 6/383)

Kur'an-ı Kerim'de nimetin hatırlanması ile ilgili gelen emirler, kalpte hatırlanması anlamı taşımaktadır. Allah'ın bahsettiği nimetleri hatırlamak ve bunları dille açıklamaktır. Uzuvlarla hatırlamak ise uzuvlarını Allah'ın rızası dışında kullanmamaktır.

Şüphesiz nimeti hatırlamak, şükretmektir. Şükür; kalp, dil ve uzuvlarla olur. Her biri diğerini doğrular niteliktedir aksi takdirde şükreden kimse yalancı olur.

Şeyh İbn Useymin Rahimehullah "Allah'ın üzerinizdeki nimetini, size öğüt vermek için indirdiği Kitab'ı ve hikmeti hatırlayın." Bakara/231. Ayet tefsirinde şöyle dedi: hatırlamak;

kalp, dil ve uzuvlarla olur. Dil ile hatırlamak: yüce Allah bana şu şekilde nimet verdi demekle olur. Nitekim Duha/11 ayetinde şöyle geçmektedir: “Rabbinin nimetine gelince; işte onu anlat.”

Allah’a şu şekilde övgüler yaparak olur: Allahım! Bana mal, eş ve çocuk bahsettiğin için sana sonsuz şükürler olsun.

Kalp ile hatırlamak: nimetleri içinden geçirerek Allah tarafından verildiğini bilmektir.

Uzuvlarla hatırlamak: Allah’ın emirlerini yerine getirmek ve nimetlerin eseri üzerinde görülmesiyle olur.

El Heravi şöyle dedi: “Şükürün anlamı üçtür: Nimeti bilmek, nimeti kabul etmek sonra nimetle övgüler getirmektir.

İbn Kayyim el Heravi sözlerini şu şekilde açıklamıştır:

Nimeti bilmek: nimeti içinden ve zihninden geçirmek, görmek ve farkında olmaktır.

Tanımak: zihinde var olmasıdır.

Kabul etmek: nimet verenden telakki etmektir. Bu nimete mühtaç olduğunu göstermektir. Nimetin ona ulaşması hakkettiğinden dolayı olmamıştır. Her hangi bir bedel ödememiştir.

Sonra övgüler getirmek: yani nimet verene övgüler yağdırmaktır.

Bu konuda övgüler; genel ve özel olmak üzere iki çeşittir:

Birincisi: onu cömertlik, iyilik, ihsan ve geniş nimet sahibi olarak nitelemektir.

İkincisi: verdiği nimetleri dile getirmek ve bahsetmektir. Nimetlerin onun tarafından kendisine ulaştığını söylemektir.

Şüphesiz Allah’ın nimetlerini dile getirmek şükürdür. Nitekim Cabir bin Abdullah merfu bir hadiste şöyle demiştir: “Her kim kendisine bir iyilik yapılırsa ona karşılık versin, karşılık verecek bir şey bulamazsa onu övsün. Şayet onu överse ona şükretmiş olur. Onu gizlerse

nankörlük etmiş olur. Her kim verilmediği bir şeyle övünürse yalan elbise giymiş gibidir.
(Buhari Edep el Mufred 215)

İnsanlar şükür konusunda üç kategoridedirler:

“Nimete şükrederek övgüler getiren, inkar ederek gizleyen, öven kimse olduğunu gösterir ancak şükür ehli değildir.

Başka bir merfu hadiste: Aza şükretmeyen çoğa şükretmez. İnsanlara teşekkür etmeyen Allah’a şükretmez. Allah’ın nimetlerini dile getirmek şükürdür, nimetleri dile getirmemek nankörlüktür. Cemaat rahmettir, ayrılık azaptır.” (Abdullah bin Ahmed, Zevaid el Musned 18449)

İkincisi: Duha suresinin sonunda nimetlerden bahsetmekten maksat: Allah’a davet etmek, tebliğ yapmak, ümmeti öğretmektir.

Mücahid şöyle dedi: Peygamberliktir.

Zeccac: yani gönderildiğin amacı tebliğ et. Verildiğin peygamberliği anlat.

Kelbi: Kur’andır, demiştir.

Doğru olan görüş her iki durumu da kapsamasıdır. Her biri şükredilmesi emir olunan bir nimettir. Onu dile getirmek ve açığa vurmaktır. (Medaric el Salikin 2/237)

İbn Kayyim Rahimehullah şöyle dedi: “Şükür üç temel üzerinde bina edilmiştir: içten itiraf etmek, açıktan bundan bahsetmek, nimeti veren kimsenin rızası çerçevesinde harcamaktır.
(el Vabil el Sayyib /5)

Daha detaylı bilgi için ([125984](#)) nolu sorunun cevabına bakınız.

En iyisini Allah bilir.